

МАТЕРІАЛИ І НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ ПУЛЬМОНОЛОГІВ УКРАЇНИ

**м. Київ
18–19 жовтня 2018 р.**

РЕЗОЛЮЦІЯ І НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ ПУЛЬМОНОЛОГІВ УКРАЇНИ (18–19 жовтня 2018 р., м Київ)

Хвороби органів дихання залишаються найбільш розповсюдженою патологією в структурі захворюваності населення України та є глобальною проблемою охорони здоров'я насамперед унаслідок їх значної поширеності серед працездатного населення, постійного прогресування, частого поєднання різної патології легень та обтяжливого впливу на супутні захворювання.

У 2017 році спостерігалось зростання захворюваності бронхіальною астмою у порівнянні з 2016 роком на 24,8 %, або зростання з 7934 до 10514 випадків на 100 тис. дорослого населення.

Разом з тим у 2017 році спостерігалось зменшення захворюваності хворобами органів дихання в порівнянні з 2016 роком на 6,4 %, або зменшення з 16304,7 до 15320,5 випадків на 100 тис. дорослого населення.

У структурі захворюваності хвороб органів дихання важливе місце займають негоспітальні пневмонії. В 2017 році спостерігалось зменшення захворюваності негоспітальними пневмоніями у порівнянні з даними за 2016 рік на 19,3 % або зменшення з 458,3 до 384,0 випадків на 100 тис. дорослого населення.

Захворюваність хронічним бронхітом у 2017 році в порівнянні з 2016 роком зменшилася на 7,0 %, або з 167,5 до 155,8 випадків на 100 тис. дорослого населення.

Смертність від хвороб органів дихання з 2010 до 2015 року постійно знижувалася. Але у 2016 році у порівнянні з 2015 роком цей показник збільшився на 9,5 % або з 32,6 до 35,7 випадків на 100 тис. дорослого населення. Проте у 2017 році цей показник знову зменшився на 19,6 % у порівнянні з 2016 роком, або з 35,7 до 28,7 випадків на 100 тис. населення.

Смертність від негоспітальної пневмонії у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшилася на 17,1 % або з 14,1 випадків у 2016 році до 11,7 випадків на 100 тис. населення у 2017 році.

Смертність від бронхіальної астми та асмаатичних станів у 2017 році порівняно з 2016 роком не змінилася та становила 0,3 випадка на 100 тис. населення.

Ситуація з неспецифічними хворобами легень потребує подальшого розвитку пульмонологічної служби, розробки ефективних методів профілактики й лікування хвороб органів дихання, які залишаються одними із найпоширеніших в Україні. Не вирішені питання діагностики і диспансерного забезпечення хворих на неспецифічні захворювання легень.

Все це свідчить про наявність певних недоліків організації діяльності пульмонологічної служби, завдяки яким ситуація щодо пульмонологічних захворювань стала загрозливою медико-соціальною проблемою. Основними чинниками цієї несприятливої ситуації є: нестабільність соціально-економічної ситуації в країні й недостатнє фінансування охорони здоров'я; зниження життєвого рівня і колективного імунітету населення; згортання профілактичної спрямованості української охорони здоров'я, у т.ч. у пульмонологічній службі.

Заслухавши й обговоривши доповіді на І національному конгресі пульмонологів України, делегати конгресу **констатують**, що в умовах нинішньої ситуації з неспецифічних хвороб органів дихання в Україні, яка характеризується погіршенням якості ранньої діагностики й ефективності їх лікування, недостатнім проведенням заходів профілактики цих захворювань, виникає нагальна потреба вдосконалення стратегії боротьби з неспецифічними захворюваннями легень.

У сучасних соціально-економічних умовах при недостатньому фінансуванні пульмонологічної служби пріоритетними основами в організації боротьби з неспецифічними захворюваннями легень повинні бути такі концептуальні засади:

1. Визнання Урядом України протидію неспецифічним захворюванням легень невідкладною складовою своєї політики щодо забезпечення безпеки суспільства. Винесення системи боротьби з неспецифічними захворюваннями легень в країні та її регіонах на рівень першочергових загальнодержавних завдань та згідно основних положень Конституції України забезпечення фаховості, безкоштовності, загальнодоступності та рівних можливостей для всіх громадян у наданні медичної допомоги населенню.

2. Реформування, реорганізація та реструктуризація пульмонологічної служби на засадах їх зміцнення (насамперед матеріально-технічного і кадрового забезпечення, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів) і вдосконалення їх функціонування.

3. Забезпечення інфекційного контролю у пульмонологічних закладах як невід'ємної складової профілактики інфекційної патології органів дихання.

4. Розробка і втілення державної системи моніторингу заходів, спрямованих на виявлення, лікування та профілактику неспецифічних захворювань органів дихання.

5. Інтенсифікація боротьби з тютюнопалінням, як основної причини розвитку хронічного обструктивного захворювання (ХОЗЛ) та раку легень і іншої бронхолегеневої патології.

Делегати I національного конгресу пульмонологів України **пропонують:**

I. Кабінету Міністрів України:

1. Забезпечити фінансування на реформування, реорганізацію та реструктуризацію пульмонологічної служби.
2. Забезпечити реімбурсацію лікування хворих з прогресуючими інтерстиціальними захворюваннями легень – ідіопатичним легеневим фіброзом, лімфангіолойоміоматозом, прогресуючим (рефрактерним) саркоїдозом легень.

II. Міністерству охорони здоров'я України:

1. Забезпечити реформування, реорганізацію та реструктуризацію пульмонологічної служби на засадах їх зміцнення (насамперед матеріально-технічного і кадрового забезпечення, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів) і вдосконалення їх функціонування.
2. Інтенсифікувати боротьбу з тютюнопалінням на законодавчих засадах.
3. Зміцнити інфраструктуру й вдосконалити організацію пульмонологічної служби з наданням їй профілактичної спрямованості.
4. Розробити і втілювати програму боротьби з тютюнопалінням, залучивши зацікавлені органи центральної виконавчої влади та засоби масової інформації.
5. Прийняти національні настанови з діагностики і лікування бронхіальної астми, хронічного обструктивного захворювання легень, негоспітальної пневмонії та менш поширених захворювань органів дихання.
6. Розробити і затвердити галузеву цільову програму зміцнення матеріально-технічного і кадрового забезпечення пульмонологічної служби, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів.
7. Розглянути пропозицію щодо реімбурсації лікування хворих з прогресуючими інтерстиціальними захворюваннями легень – ідіопатичним легеневим фіброзом, лімфангіолойоміоматозом, прогресуючим (рефрактерним) саркоїдозом легень.

III. Директорам управління охорони здоров'я областей України та міста Києва:

1. Організувати проведення профілактичної роботи серед осіб, що належать до сформованих груп ризику стосовно захворювання на неспецифічні захворювання легень.
2. Здійснювати заходи, спрямовані на заохочення пульмонологів – до роботи у лікувально-профілактичних закладах.
3. Наблизити надання пульмонологічної допомоги сільському населенню та поліпшити її якість.

IV. Національній академії медичних наук України і Державній установі «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського Національної академії медичних наук України»:

1. Продовжити виконання фундаментальних та фундаментально-прикладних досліджень щодо актуальних проблем виявлення, діагностики, лікування та профілактики неспецифічних захворювань легень, проблем їх поєднання з ВІЛ/СНІДом та резистентності інфекційних збудників.
2. Розробити клінічні протоколи проведення раціональної антибіотикотерапії хворих із інфекціями нижніх дихальних шляхів.
3. Розробляти та удосконалювати методи хірургічного лікування неспецифічних захворювань легень і плеври у дорослих і дітей з метою зменшення летальності, частоти операційних і післяопераційних ускладнень, зростання їх ефективності.
4. Розробити та впровадити нормативно-правові документи щодо органозберігаючого хірургічного лікування хворих на неспецифічну патологію органів дихання.
5. Створити нові та поширити існуючі швидкісні методи мікробіологічної, імунологічної та молекулярно-генетичної (ПДРФ) діагностики неспецифічних захворювань легень.
6. Розробити протокол організації виявлення, діагностики, лікування та диспансеризації хворих на ідіопатичний легеневий фіброз.
7. Продовжити пропаганду боротьби з палінням, алкоголізмом та наркоманією, заборонивши всі форми рекламування цигарок і спиртних напоїв.
8. Редакціям «Українського пульмонологічного журналу», «Астма та алергія» опублікувати цю резолюцію та продовжити вдосконалювати систему боротьби з неспецифічними захворюваннями легень в Україні та її регіонах на рівні першочергових загальнодержавних завдань.
9. II національний конгрес пульмонологів України скликати у 2023 році.

Одноголосно схвалено делегатами
I національного конгресу пульмонологів України,
м. Київ, 19 жовтня 2018 р.